

Arbetsmarknadsdepartementet

Er ref: A2017/02195-1

Arbetsmarknadsenheten

Vår ref: Maria Sjölin Karlsson,
Kompetensförsörjning

Madelene Syrén

103 33 Stockholm

2018-02-19

Översynen av stödet för yrkesintroduktionsanställningarna

Transportföretagen vill härmed med inkommande remissvar ge synpunkter på rubricerade promemoria avseende Översyn av stödet för yrkesintroduktionsanställningar.

Bakgrund

Transportföretagen är en samarbetsorganisation för arbetsgivar- och branschförbund inom transportnäringen, inklusive motor- och petroleumbranscherna och säkerhetsföretagen.

I våra nio förbund finns drygt 10,500 medlemsföretag med tillsammans 207 000 anställda. Det gör oss till den främsta samlingspunkten för företagen i transportnäringen i Sverige.

Transporterna är samhällets blodomlopp. Deras betydelse för tillväxt och välbefinnande i Sverige kan inte nog framhållas. Därför arbetar vi för att skapa goda förutsättningar för transportnäringen. På så sätt bidrar vi till välfärd och hållbar tillväxt för alla.

Inledning

Transportföretagen välkomnar att regeringen har utrett hur stödet för yrkesintroduktionsanställningar kan utvidgas till företag som inte omfattas av ett kollektivavtal om yrkesintroduktion.

Om översynens förslag

Kollektivavtalsfrågan

Översynen föreslår att stöd för yrkesintroduktionsanställningar ska kunna ges för anställningar som inte omfattas av ett kollektivavtal om yrkesintroduktion förutsatt att det råder brist på arbetskraft inom området. Översynens motivering är att det finns en risk för överutnyttjande utan den begränsning som kravet på arbetskraftsbrist innebär.

En omfattande del av arbetsgivarna i landet har i dag möjlighet att anställa medarbetare på yrkesintroduktionsanställning men volymen pågående yrkesintroduktionsanställningar är relativt liten.

Transportföretagen anser att det är bra att fler arbetsgivare får möjlighet att anställa medarbetare på yrkesintroduktionsavtal. Transportföretagen vill dock tillägga att vissa branscher historiskt sett har haft problem med missbruk av olika bidragssystem vilket Transportföretagen anser är olyckligt. Transportföretagen anser därför att en effektiv kontrollmekanism är helt nödvändig dock med respekt för att man inte skall skapa betungande administration för företagen.

Att använda Arbetsförmedlingens bristyrkeslista som utgångspunkt för om ett företag ska kunna få stöd för en yrkesintroduktionsanställning anser Transportföretagen inte är lämpligt. Bristyrkeslistan uppdateras halvårsvis, vilket innebär att ett yrke som enligt AF:s bristyrkeslista en månad betraktas som ett bristyrke, månaden därefter kanske inte gör det. Det kan t ex i samband med förlängningar av yrkesintroduktionsanställningar uppstå situationer där det vid anställningens ingående var fråga om ett bristyrke men vid förlängningstidpunkten inte längre är ett bristyrke vilket skulle kunna drabba den enskilde men även det mottagande företaget.

Vidare kommer situationer uppstå där enskilda arbetsgivare upplever arbetskraftsbrist och rekryteringssvårigheter medan det enligt AF:s bristyrkeslista inte råder brist på arbetskraft inom samma område.

Även inom områden där det inte råder arbetskraftsbrist är det i både arbetsgivarens intresse och den potentiella YA-medarbetarens intresse att företaget kan tillämpa yrkesintroduktionsanställningen. Genom yrkesintroduktionsanställningen ges den anställde möjlighet till lärande som stärker dennes produktivitet och framtida jobbchanser.

Det är Transportföretagens uppfattning att företag utan kollektivavtal om yrkesintroduktion ska kunna få ta del av stöd för yrkesintroduktionsanställning. Däremot anser Transportföretagen att översynens förslag på hur utvidgningen ska gå till inte är utformat på ett ändamålsenligt sätt och avstyrker därför översynens förslag i detta avseende.

Transportföretagen förordar istället att kravet på kollektivavtal om yrkesintroduktion, för att få stöd för yrkesintroduktionsanställning, upphävs.

Lönefrågan

Översynens förslag rörande lön motiveras med att arbetsgivare inom samma bransch kommer att behandlas likvärdigt oavsett om de är bundna av kollektivavtal eller ej. Förslaget innebär också att arbetsgivare som verkar i en bransch där det saknas kollektivavtal om yrkesintroduktion

måste betala lön för tiden i lärande, till skillnad från företag som har tecknat kollektivavtal om yrkesintroduktion. Detta är inte i enlighet med den grundläggande förutsättningen för yrkesintroduktionsanställningarna, nämligen att tiden i lärande/handledning inte ska vara lönegrundande.

Transportföretagen avstyrker därför översynens förslag rörande lönefrågan.

Krav på genomförd handledarutbildning

Transportföretagen noterar att översynens förslag i detta avseende gäller både för företag med kollektivavtal om yrkesintroduktion och företag som inte har ingått kollektivavtal om yrkesintroduktion.

Transportföretagen anser att en god handledning i samband med yrkesintroduktionsanställning är viktigt. Det ligger i företagets intresse att bereda en god handledning för att introduktionen till yrket och i anställningen ska bli så bra som möjligt. Dock garanteras inte en god introduktion enkom av att handledaren har genomgått en handledarutbildning. Förslaget bedöms hämma användandet av yrkesintroduktionsanställningar och Transportföretagen anser att det inte är lämpligt att eventuella krav på handledarutbildning författningsregleras, dessutom inskränker det på befintliga YA-avtal. Översynens förslag i detta avseende avstyrks.

Tillsyn och uppföljning

Översynen föreslår att i fall där anställningen inte omfattas av ett kollektivavtal om yrkesintroduktion ska arbetsgivaren var tredje månad ska rapportera till Arbetsförmedlingen avseende utvecklingen i relation till lärandeplanen.

Transportföretagen förstår att det finns behov av att kontrollera hur lärandet yrkesintroduktionsanställningar utvecklas. Dock är översynens förslag byråkratiskt betungande för arbetsgivaren. Det genererar dessutom merarbete för Arbetsförmedlingen och det är högst osäkert om inrapporteringen de facto kommer att fylla någon verklig funktion.

Den föreslagna begränsningen blir således bara ytterligare en administrativ krånglighet som hämmar utvecklingen av yrkesintroduktionsanställningarna. För att tillgodose myndighetens behov av kontroll och uppföljning av lärandet kan istället slumpmässiga stickprovskontroller tillämpas och/eller kontroller vid misstankar om oegentligheter.

Övriga förordningsändringar

Översynens förslag att byta begreppet utbildningsplan mot lärandeplan tillstyrks eftersom det ger en bättre beskrivning av att anställningen syftar till att lära på jobbet.

Transportföretagen delar översynens beskrivning rörande karenstid mellan yrkesintroduktionsanställningar och översynens förslag i detta avseende tillstyrks.

Översynens förslag om att tillåta såväl formell som informell utbildning att vara del i lärandeplanen tillstyrks, i synnerhet mot bakgrund av att målgruppen för yrkesintroduktionsanställningar är breddad. Om förslaget innebär att löpande förändringar i lärandeplanen är möjliga avstyrks översynens förslag då systemet måste kunna anpassas efter individens behov.

Översynens förslag avseende att flytta ansvaret för YA-delegationen till Arbetsmarknadsdepartementet tillstyrks av skäl som redogörs för i översynen.

Transportföretagen tillstyrker även översynens förslag rörande förlängning av statsbidraget och att Främjandemedel återinförs. Översynens förslag är att YA-delegationen ska pröva, betala ut och följa upp Främjandemedel och statsbidrag. Parternas engagemang bör därför tas tillvara i en referensgrupp till YA-delegationen eller liknande.

Översynen föreslår ett förtydligande av delegationens uppdrag vilket kan vara på sin plats om delegationen ska göras fristående och dessutom ges nya uppdrag. Översynens förslag tillstyrks i detta avseende

Transportföretagen avstyrker dock förslaget om att delegationen bör få i uppdrag att nå arbetssökande med information om stödet. Detta är ett ytterst omfattande uppdrag och bör behandlas därefter.

Transportföretagen anser att det finns goda skäl för att analysera innehållet i lärandeplanerna men att detta skall göras av en fristående aktör inte av delegationen. Förslaget att delegationen ska få i uppdrag att analysera lärandeplanerna avstyrks därför.

Övrigt

Transportföretagen anser att bestämmelsen i förordningen (2013:1157) § 18 c är för begränsande i sin nuvarande form. Transportföretagen anser att det måste vara möjligt att få stöd för en yrkesintroduktionsanställning även då det under de senaste 12 månaderna har skett uppsägningar på grund av arbetsbrist vid den aktuella driftsenheten.

Anledningen är att en driftsenhet kan innefatta många yrkesgrupper medan en driftsinskränkning kan ha berört endast en yrkesgrupp. Att av denna anledning inte bevilja stöd för en yrkesintroduktionsanställning som sker inom en annan yrkesgrupp vid samma driftsenhet är orimligt. Detta påverkar inte uppsagda medarbetares företrädesrätt till återanställning. Dessutom måste arbetsgivaren före uppsägningar av arbetsbrist undersöka möjligheten till att omplacera medarbetaren.

Maria Sjölin Karlsson

Branschutvecklare Transportföretagen

Tel.0730-44 71 55

Maria.sjolin@transportforetagen.se

Caj Luoma

Chef Kompetensförsörjning Transportföretagen

Tel 0730-44 71 56

Caj.luoma@transportforetagen.se